

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEC** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Vendar enkrat!

Naše socijalno in politično življenje kaže v marsikakem oziru komične poteze. Kakor izsušeno polje dežja, tako potrebuje naš kmet deželnih podpor in vendar se upira obstrukcija, ki onemogoči vse deželne podpore, v prvi vrsti na našega kmeta.

Naš socijalni red sloni bistveno še vedno na tronu in altarju. Vsi volilni redi opirajo se na zastopstvo interesov. Le malenkost je, kar je dosedaj po razširjenju volilnih redov prodrlo skozi stalne stebre našega družabnega in vladnega organizma.

Sistem Marxa in Lasalla ima namen v tem oziru načeloma preustrojiti človeško družbo. To teženje je rdeča nit, ki se vleče skozi francosko in vse poznejše revolucije. In, ko je imela francoska revolucija pred očmi le še tretji stan, sili sedaj na površje četrto stan. Smer pa je vedno ista: krčiti privilegije višjih slojev, utemeljiti in razširiti pravice nižjih slojev.

Izvanredno moč zadobilo je tekom zadnjih let delavstvo na Nemškem in Francoskem; ta moč opira se v prvi vrsti na izborna vodstva in na enotnost programa. Papež Leon XIII. in kardinal Rampolla sta opazila z bistrimi očmi takoj veliki zgodovinski razvoj in posegla s krepko roko vmes. Popolnoma v svesti sta si bila, da je krščanski socijalizem nekam čuden političen stvar, ker, četudi ima rimskokatoliška cerkev strogo demokratičen izvor, — Kristus ni imel prostora, kamor bi bil položil svojo glavo in sv. Peter je bil navaden ribič — vendar se je danes razvila v popolnoma drugi smeri. Ali hotela sta vsaj en del delavstva dobiti na svojo stran. In to se jima je tudi posrečilo, posebno na Kranjskem.

Delavstvo na Kranjskem itak ni v ugodnem položaju. V deželi je malo industrije in zaradi tega delavstvo ni tako mnogoštevilno, kakor po velikih mestih. Svoje moči črpa večinoma iz kmetijskih delavskih slojev, deloma iz analfabetov. In pri vsem tem je še razkrojeno na dve struji: v socijalno demokratično in krščansko-socijalno strujo. To je naravnost idealno lep položaj za vsakega,

ki goni le najmanjše kolo pri vladi, naj si že bo dvorni svetnik ali pa koncepten praktikant.

Kar se tiče delavskega vprašanja na Kranjskem, ne olajšuje vladanja v deželi nihče bolj nego — dr. Krek. Kranjsko delavstvo itak ni mnogoštevilno, ni posebno izobraženo in se je razcepilo v dva principijelno nasprotujoča si tabora. Samo si je vzelo vso ono podporo in ono moč, katero bi dobivalo, če bi bilo edino, od centralnega vodstva, ki dela čudeže na Nemškem in Francoskem.

Največji kompakten kontingent našega delavstva so delavke v tobačni tovarni v Ljubljani. Da so te šle za duhovniško suknjo, nas niti ne raznenadi. Ženske so in posebne vzgoje tudi nimajo. Ali da se je tudi velik del moškega delavstva dal vjeti v to past, je že bolj čudno. Najbolj nerazumljivo pa je, da so pri zadnji volitvi v Idriji mislili celo socijalni demokratje, da koristijo svoji stvari, če volijo duhovnika deželnim poslancem. Res je sicer, da se jim je od klerikalne strani zatrjevalo, da se narodno-napredna stranka premalo briga za socijalno vprašanje, da se je že docela potopila v manšestrstvu ali nam se zdi nemogoče, da bi centralno vodstvo socijalno-demokratične stranke, ki obstoji iz distrih in dalekorečnih glav, ne bilo takoj razvidelo, da je to le himba in da je sploh himba, če na absolutni avtoriteti sloneča stranka govori o prijateljstvu do delavstva.

Sedaj pa vendar kaže, da tudi socijalno-demokratična stranka na Kranjskem čuti, kako slabo je računala pri idrijski volitvi.

Predzadnjo nedeljo sta sklicala dr. Šušteršič in dr. Krek — le ta dva in kurat Smolnikar zagovarjajo še javno deželnozborsko obstrukcijo — ljudski shod na staro strelišče v Ljubljani. K temu shodu so prišli tudi socijalni demokratje z namenom, izjaviti, da ne soglašajo s klerikalno politiko. Sklicatelja sta mogla in smela govoriti na tem shodu le vsled tega, da sta voditelju socijalnih demokratov obljubila, da dobi ta besedo, ko bode rešen dnevni red. Te obljube pa nista držala, kajti, ko je hotel govoriti socijalni demokrat, nastal je tak nemir, da se je shod zaključil. Ker so bili socijalni demokratje na starem strelišču speljani na led, sklicali so prihodnjo nedeljo shod v nekdanji «katoliški dom» in povabili na shod tudi sklicatelja klerikalnega shoda. Teh seveda ni bilo. Tu je povedal vodja socijalnih demokratov, česar ni mogel povedati

na starem strelišču, da socialni demokratje ne verujejo sladkim obljubam klerikalnih voditeljev, da so prepričani, da vse kričanje o koristih ljudstva, o splošni in enaki volilni pravici, o skrbi za nižje sloje ne pride od srca, ni resno, ampak le političen manever.

Če socialni demokratje vstrajajo pri tej izjavi, ne bodo šli več na limanice, če bo zopet kandidiral dekan Arko v Idriji, dosegli pa vsaj na Kranjskem ne bodo nič — ne ti in ne krščanski socialisti — dokler je delavstvo razkrojeno na dva načeloma nasprotujoča si tabora, ki s svojim razporom delata le vladi v roke. Ali vsaj tako žalostne in smešne vloge ne bodo igrali, nego pri zadnji idrijski volitvi.

O čebelarstvu.

Slovensko čebelarstvo se bo preosnovalo na ta način, da se ustanovi za Kranjsko samostojno društvo, Štajarcem, Korošcem in Primorcem pa se prepusti na prosto voljo, da ustanove samostojna deželna sredstva, katerih glasilo naj bi bil «Slovenski Čebelar» ali pa, da pristopijo neposredno kot člani k kranjskemu čebelarstvu.

Slovensko čebelarstvo društvo, ki obsega sedaj razen kranjskih še štajarske, koroške in primorske čebelarje, dobiva podporo le od kranjskega deželnega odbora in potom c. kr. kmetijske družbe ono podporo, ki pripada od c. kr. poljedelskega ministrstva za kranjsko čebelarstvo. Štajarski, koroški in primorski slovenski čebelarji ne dobivajo vsled sedanje organizacije od svojih deželnih odborov in kmetijskih družeb nikakih podpor, dobivali pa jih bodo, če si ustanove svoja samostojna čebelarska društva. Ta deželna čebelarska društva naj tvorijo potem zvezo s skupnim glasilom «Čebelar». Povzdignilo se bo na ta način gmotno stanje vseh slovenskih čebelarskih društev, ker bodo dobivala namesto od ene same strani podporo morda od štirih.

Odbor slovenskega čebelarskega društva je pozval znane koroške in primorske čebelarje, naj nemudoma prično delati na to, da se ustanove na Koroškem in na

PODLISTEK.

Vesela sprava med liberalnim in klerikalnim sosedom na sveti večer.

IV.

Prišel je sveti večer. V veliki družinski sobi pri Brezovarjevih je vse tiho in mirno, le počasno, enakomerno tik-takanje lesene stranske ure moti tišino. Štefan sedi pri mizi, na kateri stoji medlo goreča svetilka, in bere tiho neko knjigo; stari Brezovar čepi sključen pri gorki peči, na drugi strani peči pa dremlje njegova že tudi postarana žena, a Janez je odšel v vas k Skalarjevim, kjer mu cvete zala rožica, bujna in brhka Metka.

Brezovar pretrga čez nekaj časa otožni molk s skoro jokajočim glasom: «Oh, oh, kaj vse mora človek dočakati na stara leta. Kdo bi bil mislil, da se bodo pri nas tako izpremenili časi, izpremenili na slabo! Ali sem res storil kaj napačnega s tem, da sem glasoval pri zadnjih občinskih volitvah za druge može, kakor jih je nam postavil kapelan. Saj bi človek tudi za kapelanove pristaše z veseljem oddal svoj glas, ako bi bili ti možje, ki kaj razumejo, ki so že kaj videli in poskusili na svetu ter bi vedeli, kaj je za kmeta dobro, kaj slabo. Pa niso taki, ampak v kljub kapelanovi hvali najneumnejši in najzabitejši v celi občini, nekateri med njimi pa so tudi kot poštenjaki jako na slabem glasu. In tem kapelanovim izvoljencem so se morali umakniti iz občinskega odbora dobri in pošteni možje, ki so že več let razumno in v najlepšem redu vodili našo občinsko upravo v splošno

Primorskem samostojna deželna društva. Spodnještajarski čebelarji, na čelu jim g. Juranič, so že izvolili osnovalni odbor ter ustanove društvo takoj, ko se jim potrdje pravila.

Na prihodnjem občnem zboru slovenskega čebelarskega društva, ki se vrši na pepelnično sredo, se bodo predložila nova, v smislu nameravane preosnovne prenarejena pravila, ki bodo brez dvoma tudi sprejeta. Potem se bo pa tudi delovalo na to, da začno kranjski čebelarji s pripravo za ustanavljanje podružnic.

Državna zveza avstrijskih samostojnih deželnih čebelarskih društev v Pragi je dosegla na polju zavarovanja čebelarje jako lep uspeh. Imenovana zveza zavaruje proti odškodnini 30 vin. vsakega člana te zveze proti požaru, tatvini in odgovornosti čebelarja za škodo, provzročeno po čebelah, in sicer pri požaru in tatvini za polno vrednost njegove čebelarje, najsi bode še tako obsirna.

V Kranju, 16. januarja.

Državni zbor. Kakor poročajo nekateri dunajski listi, se skliče državni zbor h kratkemu spomladanskemu zasedanju.

Proračunski odsek avstrijske delegacije je razpravljajal o proračunu ministrstva zunanjih del. Čeh dr. Kramar je govoril o Macedoniji in se zavzel za Srbe, dr. Stransky pa za Bolgare. Slednji je tudi zahteval, da se aféra nadškofa Kohna ne reši v protičeskem smislu. Dr. Šuštersič je govoril o ugovoru avstrijske vlade pri volitvi papeža.

Hrvatski sabor se je sešel dne 11. januarja. Poslanec dr. Vrbanic je odgovarjal za napade dr. Mile Starčevića in rekel, da je neodpustljiv greh, da napadajo poslanci čiste stranke namesto skupnega neprijatelja rajše hrvatske rodoljube. Za Mile Starčevićem je govoril še dr. Frank o neutemeljenosti vesti, da je bil podkupljen od Khuena, in o nagodbi Hrvatske z Ogrsko.

Rusko-japonska vojna. Ruska nota obsega pet glavnih točk: 1.) Japonska dobi v Koreji razne koncesije; 2.) V južni Koreji sme Japonska nastopati v smislu svojih koristi ne le v gospodarskem, temveč tudi v stratežičnem oziru; 3.) V severni Koreji priznava Rusija istotako Japonski vse prometne svoboščine, vendar se tam ne

zadovoljnost vseh občanov. In zdaj še taka jeza in zamera proti vsem onim, ki niso hoteli pri volitvah ubogati kapelana, ampak so nevstrašeno glasovali za prejšnje občinske može. Volitev je vendar prosta reč in se včasih duhovniki niso brigali zanjo, kakor se tudi še sedaj ne brigajo za plačevanje naših davkov, od katerih nimamo mi kmetje ničesar drugega kakor volilno pravico. Zdaj pa so nam duhovniki vzeli še to pravico in jo po nevednih in nerazsodnih ljudeh zlorablajo le v svoje sebične strankarske namene in v našo škodo. Pa vse to bi se še potrpelo, če bi pustili vsaj sosede mirno in složno živeti med seboj. A še tega nam ne privoščejo ti krivi oznanjevalci miru in sprave! Oh, res žalostni časi so prišli. Sveti večer je nocoj. Kako veselo smo ga vselej praznovali skupaj s sosedovimi, nocoj pa smo sami, in sosedovi nas grozno sovražijo, ali sam ne vem, zakaj! Oh, oh, kako dolgo bodo še trajale v naši župniji in v naši vasi take napete in mučne razmere?!

«Še nocoj, dragi sosed, se nehajo in zopet poravnajo žalostne sedanje razmere vsaj med nama in najinima družinama!» Tako se oglasi na pragu praznično oblečen Bukovnik, ki v tem trenutku odpre vrata in stopi v sredo sobe, za njim pa se prikaže Marijanica z zardelim obrazom in drži nek zganjen papir v roki. «Prišel sem, da te prosim za odpuščanje, ker sem zadnjič tako osorno zavrnil tvojo roko, ki si mi jo ponudil v spravo, po vrhu pa te še razžalil z nedostojnimi besedami. Ali vedi, da nisem bil jaz sam kriv, da sem takrat tako postopal proti tebi, ampak so me k temu nahujskali le brezvestni in podli kmetski izkoriščevalci, katerim sem dozdej v svoji

smejo utrjevati prostori ne ob morju, ne v notranjosti. 4.) Med Korejo in Mandžurijo mora ostati nevtralna zemlja v sirjavi 50 km, kjer ne sme ne Rusija ne Japonska imeti nikakih utrd. Korejska cesta mora ostati prosta tudi za ruske ladje. 5.) V Mandžuriji pripusti Rusija vsem velesilam zastopati svoje trgovinske koristi. Odgovor Rusije je napravil nepovoljen utis. Prebivalstvo je vznemirjeno. Ruska mornarica Črnega morja se na novo oborožuje. Iz notranjega Krima prihajajo poročila o velikih vojnih pripravah. Japonska vlada je nakupila v Hamburgu velike množine smodnika. Vse japonsko časopisje zahteva vojsko. — Japonska ni zadovoljna z ruskim odgovorom, vendar ne bo stavila ultimata ali prekinila pogajanj, temveč hoče še enkrat poskusiti mirnim potom pregovoriti Rusijo, predno zgrabi za orožje. Pogajanja se bodo najbrž vršila par tednov. — Kitajska vlada je japonskemu poslaniku v Pekinu naznanila, da ostane Kitajska v slučaju rusko-japonske vojne nevtralna.

Tedenske politične vesti. Srbska skupščina je odmerila kralju Petru civilno listo z 1.200.000 dinarji. Kralj Milan je dobival za 360.000 dinarjev več. — Izmed odpravljenih samostanskih redov na Francoskem se jih je 24 naselilo v Italiji. — Angleška, Francija in Romunska so sklenile, da prekinejo popolnoma diplomatsko občevanje s Srbijo, dokler morilci kralja Aleksandra ne bodo odpravljeni z dvora. — Turška vlada je naznanila poslanikom velesil, da pripravljajo macedonski odbori za spomlad večje nemire in da pošiljajo v ta namen svoje zaupnike po celi Evropi.

Dopisi.

Iz selške doline. Pri nas je bil božične praznike oznanjen dvakrat Sveti dan, namreč 20. in 27. decembra. Ljudje so se muzali po cerkvi, ko se jim je dne 27. decembra oznanil sv. Tomaž (ki je bil že pred tednom dni) in sveti večer. Da ne bi kdo po krivem obsodil našega gospoda župnika Tomaža Rožnika, da je iz ljubezni do svojega patrona, dvakrat oznanil istega, bodi omenjeno, da je bil oznanjevalec dr. Janez Evangelist Krek, nezmotljivi sociolog, ki je prejšnji večer obhajal (kot popolen abstinent opojnih pijač) s pevci svoj god, najbrž pri kozarcu vina.

poštenosti in kratkovidnosti vse slepo verjel. Zato ne bodi več jezen náme! Odpusti mi moje razžaljenje, prosim te za to prav lepo in skesano, in spet obnoviva prejšnje medsebojno prijateljstvo, katero ne bom nikdar več tako lahkomisljeno razdiral in teptal v blato kakor zadnjič!

Brezovar, ki je dozdej še vedno sedel pri peči in kakor v sanjah gledal in poslušal soseda in njegovo mlado spremljevalko, urno vstane od peči, zgrabi z obema rokama za sosedovo desnico ter zaihti z drhtečim glasom: «Moj Bog, ali se mi sanja, ali res vidim tebe tukaj? Dà, ti si, res si ti, moj ljubi, moj mili sosed! Iz srca rad ti odpustim vse, prav vse, ker že dolgo vem, da so le drugi krivi najine razprtije in ne ti. Vsled tega tudi nisem bil hud náte, ampak sem te le pomiloval zavoljo tvoje kratkovidnosti nasproti tvojim nepoštenim prilizovalcem ter vsaki dan v molitvi prosil dobrega Boga, da bi ti dal pravo spoznanje in te rešil iz rok tvojih hinavskih prijateljev. Nocoj ravno na sveti večer, ko mi je bilo tako hudo po tebi, pa me je Bog uslišal in tebe s spravljivo roko pripeljal v mojo hišo! Oh, kako sem vesel, kako sem srečen, da sva spet prijatelja!»

«Dà, moj dragi prijatelj in sosed, Bog je uslišal tvojo molitev,» povzame Bukóvnik z resnim in slovesnim glasom, «in mene spet spravil s teboj. Kako pa se je vse to zgodilo, to ti moram zdaj razjasniti.

Ko sem prišel pred nekaj tedni v konsumno društvo, me Copatnikov Jaka pokliče na stran in mi reče na lihém, da mi ima povedati nekaj posebnega na samem. Nato greva tja za prodajalnico v tisto stransko izbico, in Jaka

V adventnem času so naši duhovniki zopet izrabljali spovednico v agitacijske namene. Našteli bi lahko mnogo slučajev, ko so duhovniki povpraševali, kaj bereš? In pravijo, da ne zlorablajo spovednice. Pridige imamo včasih tudi prav lepe, primerne bolj za gostilno, kakor za cerkev. V farni knjižnici (klerikalni) so poslali «Edinost», ki je prišla na ogled, nazaj z opazko: Čemu se nam vsiljujete, ko vas ne maramo!? Uboga «Edinost»! — Društvo treznosti se osnuje na Češnjici. Predsednik bode tisti, ki popije največ konsumskega žganja. Lebna v Ševljah bodo izvolili častnim članom. — Mnogi klerikalni volilci žele, da bi prišel dr. Sušteršič v Selca pridigovat o splošni volilni pravici in klerikalni obstrukciji. Pa on ne pride, njega ni! — V «Katoliškem domu» na Frtici se je osnoval z novim letom odbor za razpošiljanje sramotilnih razglednic liberalcem. Odbor že deluje, ker je več naprednjakov dobilo takih, vse «katoliške manire» vrednih razglednic. Klerikalcem želimo mnogo uspeha v novem letu. Prosit! Naprednjak.

IX. redni občni zbor „Gorenjskega Sokola“.

Se nobenega občnega zbora «Gorenjskega Sokola» se ni udeležilo toliko število članov — bilo jih je nad 60 — kakor se jih je zbralo minulo soboto zvečer v gostilniških prostorih g. Petra Mayrja. Starosta brat Ciril Pirc pozdravi številno zbrane navzoče in povdarja, da je veselo znamenje za društvo, ako se člani tako živo zanimajo zanj. Minulo leto je bilo najživahnejše od obstoja društva, in glavna zasluga za to gre vsekakor vaditeljskemu zboru, kateremu naj se izreče zahvala. Starosta potem omenja, da je društvo priredilo več izletov v okolico, namreč v Velesovo, Tržič in v Cerklje, slednjega skupno z ljubljanskim Sokolom. Poleg teh so pa napravili telovadci še vsi peš-izletov. Društvo se je udeležilo 25-letnice bralnega in pevškega društva «Ratitovec» v Selcih, razvitja zastave Postojinskega Sokola in 40-letnice ljubljanskega Sokola in ustanovnega občnega zbora «Tržiškega Sokola». Kaj da društvo premore v telovadbi, se je pokazalo dne 9. avgusta, ko se je vršila povodom zaključnega kegljanja na glavnem trgu javna telovadba, o kateri so se celo najostrejši kritiki izrekli najpohvalnejše. Telovadci pa so to

se začne pred menoj hinavsko zvijati in mi pripovedovati z užaljenim obrazom, da je slišal, kako mene in našega strica - dekana grdo opravljate in obrekujete ti in tvoja sinova, da mi pa tega ne pove rad, ker noče, da bi se govorilo o njem, da raznaša kake pošte in dela združbe med sosedi, a da ne more več potrpeti, da bi se še nadalje tako blatila in teptala čast in dobro ime moje poštene hiše brez moje vednosti. Še manj pa bi mu bilo ljubo, ako bi moral pred sodiščem pričati zoper tvojo hišo, ker bi ga potem vsi vaši grdo gledali in sovražili, a njemu bi bilo silno težko, ako bi moral s kom živeti v sovraštvu. Zato mi hoče povedati vse, kar je slišal o tebi in tvojih ljudeh le, da se bom vedel odslej izogibati tvoje hiše, samo pod pogojem, da jaz tebi nič ne omenim in tudi drugje ne govorim o tem, kar mi bo povedal, in da tebe za enkrat še ne tožim zaradi obrekovanja, ampak ti molče izpregledam to razžaljenje. Jaz sem verjel v Jakčevo blagodušnost in mu nazadnje vendar slovesno obljubil, da te bom pustil pri miru, ker drugače nisem mogel ničesar spraviti iz njega. In potem mi je začel praviti o tebi in tvojih sinovih take proti moji hiši naperjene laži, da je jeze vse zakipelo v meni. Najbolj pa me je jezilo to, da vsled svoje obljube nisem smel o tem govoriti s teboj in iskati zadoščenja pred sodiščem.

Sinoči pa se mi je razkrila Jakčeva zvitost in hudobnost v Jernejčevi gostilni. Prišel je namreč k meni nek kupčijski posredovalec, in jaz sem stopil z njim že precej pozno zvečer tja k Jernejcu, da se tam pri poliču vina pogovoriva o važnih kupčijskih zadevah. Že v veži

leto sploh pokazali, kaj da zamore stroga disciplina in vstrajnost. — Maskerada, katero je društvo priredilo letos prvič, je gotovo še vsakemu v živem spominu. Društvo je skrbelo tudi za duševno hravo svojih članov in šteje okrog 700 knjig. Člani so se prav pridno posluževali društvene knjižnice.

Tajnik brat Janko Sajovic poroča, da se je na občnem zboru častnim članom izvoljenemu starosti bratu Cirilu Pircu izročila častna diploma pod vodstvom brata podstaroste. — Društvo šteje ob koncu leta 1909 rednih, 10 vnanih in 22 ženskega oddelka članov. Odbor je imel 14 sej. Društvo je nastopalo dvanajstkrat v uniformi, in sicer pri peš-izletih telovadcev v Podbrezje, Kamnik, Trboje in Preddvor; pri društvenih peš-izletih s telovadbo dne 3. maja v Medvodah in dne 7. junija v Velesovem. Društveni izleti s telovadbo so se vršili: dne 12. julija skupen izlet z ljubljanskim «Sokolom» v Cerklje, 19. julija povodom razvitja zastave «Postojinskega Sokola» (po deputaciji), dne 2. avgusta v Trzič in dne 8. septembra v Selca. Povodom zaključka kegljanja za dobitke od 4. julija do 9. avgusta, katero kegljanje je društvu doneslo čistega dobička kron 337.—, se je vršila na glavnem trgu javna telovadba. Častnemu članu bratu Petru Mayrju se izreka zahvala za brezplačno prepustitev kegljišča. Društvo se je udeležilo po večji deputaciji 40-letnice ljubljanskega «Sokola» in ustanovnega občnega zbora «Trziškega Sokola». Prva društvena maskerada se je vršila dne 21. februarja ob jako obilni udeležbi. — Društvena knjižnica šteje 671 knjig. Izposojenih je bilo tekom leta 593 knjig, torej povprečno 50 na mesec. — Nabavilo se je tudi nekaj novega orodja, in sicer mizo, vrv za skok in desko za skok. V minulem letu se je dogodil prvokrat žalosten slučaj, da je bil zaradi ovađe nek član izključen iz društva. — Tajnikovo poročilo se vzame z odobravanjem na znanje.

Blagajnik brat Ivan Jagodic poroča, da je imelo društvo 1405.59 kron dohodkov in 1318.64 kron troškov, torej prebitka 86.95 kron Blagajniku se za njegovo vestno delovanje izreče zahvala. Konec . . .

sem začul iz velike pivne sobe bahati glas nekoliko vrnjenega Copatnikovega Jakca in gostolenje njegovih najzvestejših tovarišev. Zaradi tega greva skozi kuhinjo v posebno sobo za veliko pivnico, krčmarica prinese za náma luč in naročeno pijačo in jaz se s tujcem na tihem vsečim za mizo. Vrata v veliko pivnico so bila zaprta, vendar se je govorjenje Jakčeve družbe razumno slišalo k nama v sobico. Toda jaz se nisem brigal za drugo kakor za razgovor s tujcem. Ali, ko postaja govorjenje za vrati vedno glasnejše in slučajno, slišim tam nekolikokrat imenovati tudi moje ime in ime moje hčere, začnem pazno vleči pogovor dobrovoljne Jakčeve družbe na uho. K sreči odide ta čas tujec za nekaj trenutkov ven in jaz še pozneje poslušam. Pa kaj slišim? Jakec in njegovi mladi pajdaši so pili na zdravje Jakčeve neveste — moje Marijanice in na račun mojih žuljev, katere bi imel dobiti Jakec za doto. Kakor sem spoznal, se je Jakca že močno prijel vino in v tem položaju on konečno zaupa svojim tovarišem na njih laskova vprašanja, kako si je na hnavski in zviti način pridobil mojo in moje Marijanice naklonjenost ter naredil razprtijo med menoj in teboj, da bi mu več ne bil škodljiv tvoj Štefan!

Zvedel sem dovolj! Najraje bi bil kakor besen lev skočil nad ničvrednega Jakca ter ga pošteno izplačal za njegovo podlo nesramnost. Vendar sem se premagal, se poslovil od tujca in napotil razburjen, pa zadovoljen sam s seboj domov. Zdaj me vidiš tu, z Jakcem in drugimi njemu podobnimi «katoliškimi» sleparji pa se bom že pomenil o prvi ugodni priložnosti. Konec . . .

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. Prihodnjo številko bomo ustavili vsem onim, ki so z naročnino še na dolgu.

Zaplenjen je bil zadnji «Gorenjec» radi nedolžnega dopisa iz Skofje Loke, v katerem je bil govor o znani narodni smešnici — kako je sv. duha mačka snedla! Nadejamo se, da našega dopisa ne bo mačka snedla, marveč da bo konfiskacija v kratkem dvignjena, kajti našemu dopisu docela podobno notico je prinesla celo uradna — «Laibacher Zeitung.» Po konfiskaciji smo takoj priredili drugo izdajo.

Pošne stvari. Pošna ekspedientinja v Zagradcu pri Fuzinah je postala gospica Terezija Kavčičeva, pošna pomožna uradnica v Medvodah, gospica Marija Uršičeva in gospica Josipina Teplijeva pa v Velikih Laščah. — Dosedanja pošna ekspeditorica, gospdč. Ivana Božič, je prevzela upravo pošnega in brzojavnega urada v Železnikih.

Prst božji. Piše se nam: Fajmošter Košir na Koroski Beli je imel «parlament v cerkvi», kjer je agitiral za občinsko volitev. Na dan volitve, dne 9. januarja pa je bil na volišču in ni hotel iti obhajat neke stare žene, ki je bila na smrt bolna, dasiravno ga je hči milo prosila ter mu je tudi tja odposlani mežnar potrdil, da žena ne more preživeti dneva. Fajmošter Košir je v vseh treh razredih sramotno pogorel in niti sam ni bil izvoljen v občinski odbor! Ali ni to prst božji?

Nova pošna zveza med Kranjem in Zgornjim Jezerskim. C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo za Trst, Primorsko in Kranjsko je z dne 5. decembra 1903, štev. 51.391, poslalo slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani sledeči odlok: Z ozirom na dopis z dne 28. oktobra t. l., štev. 746, si šteje podpisano c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v čast, obvestiti cenjeno društvo, da je c. kr. trgovinsko ministrstvo z odlokom z dne 1. decembra t. l., štev. 52.030, dovolilo uvedbo pošnih voženj med Kranjem in Zgornjim Jezerskim, in sicer od 16. junija do 15. septembra vsakega leta z dvovprežnim poštnim landaverskim vozom z 6—8 sedeži, v ostalem letnem času pa z enovprežnim navadnim vozom z dvema sedežema, in hkratu odredilo, da se ima poveriti oskrbovanje teh voženj c. kr. poštarici gospej Berti Rohrmanovi v Kranju. Istodobno je imenovana oblast zaukazala, da imajo z dnem uvedbe novih voženj dosedanje pošne vožnje med Kranjem in Zgornjim Jezerskim po kokriški dolini prenehati. Pripominjaje, da se bosta novi vozni red in dan uvedbe novih voženj svojedobno predpisanim potom razglasila, izraža c. kr. poštno ravnateljstvo slednjic še željo, da bi se uresničilo upanje, ki se goji glede izboljšanja prometa tujcev v zvezi s to novo poštno uredbo.

Ustanove za stare kmetske posle po 20 kron so dobili: Martin Gostiša z Gorenje vasi, služi 51 let; Ivan Jamnik v Polici, služi 43 let in Ivan Kotnik v Spodnjem Brniku, služi 41 let.

Naš članek «Krivi proroki,» ki je izšel v 1. številki «Gorenjca» letos, je doslovno ponatisnila minulo soboto goriška «Soča».

Iz Cerkljan. Iz načelstva hranilnice in posojilnice so izstopili: Janez Podjed, Franc Podjed, Janez Čimzar, Aleš Jenko in Janez Skodlar. — V načelstvo so vstopili: Janez Bester, kapelan, kot načelnik; Franc Kepic, posestnik v Cerkljah štev. 53; Jožef Likozar, posestnik v Cerkljah štev. 8; Janez Bučar, posestnik v Pšenični polici štev. 1, in Matevž Kern, posestnik in gostilničar v Cerkljah štev. 14.

Vrli čitalniški diletantje v Kranju so minulo nedeljo zopet pokazali, da so popolnoma kos svoji nalogi. Ponavljala se je francoska burka «Njegova hišna», ki je že pri prvi predstavi na Silvestrovo dosegla svoj popolen vseh. In tudi zadnjikrat je bila čitalniška dvorana natlačena tukajšnjega občinstva. Igralo se je kakor zadnjikrat izborno, in navzoče občinstvo je večkrat aplavdiralo našim marljivim igralkam ter igralcem. Posebna hvala pa režiserju g. H. R., ki je prav mojstrski igral vlogo odvetnika Alberta Lebrunoisa. Želeti je le, da bi nam spravil na oder še večkrat take izborne novitete, kakršna je «Njegova hišna».

Junakov, katoliških junakov v pravem pomenu besede pa kmalu nima slovenska zemlja takih, kakor so občinski odborniki v Voklem. Predlagali so namreč pri občinski seji, naj se volijo Šusteršič in drugi častnim občanom. Stvar samanasebi bi se ne bila čudežna, kajti v vseh klerikalnih okrajih, kjer jim primanjkuje glasov, imajo častne člane, ki naj bi jim pri vedno naraščajočih nevarnostih zagotovili zmago pri občinskih volitvah vsaj v prvem razredu. V Voklem je pa drugače. Klerikalni učitelj Kos je dal občinskemu očetu Vehovcu spisane častne občane, katere je potem dal županu. Svet malo pozna Vehovca. Da je še mlad in precej debel, to ve že marsikdo, četudi ga osebno ne pozna. In še celo celovške kuharice bi vedele morda kaj povedati o njem, toda ne v slabem pomenu besede, saj je bil in je še dober človek. In, ker je dober človek, je hotel tudi Šusteršiča, škofa, dekana, fajmoštra in kapelana pripraviti do tega, da bi bili dobili krasne diplome. Toda Vehovec je obračal, Vogljanci so pa obrnili. «Častne vaščane volite,» rekel mu je zaveden občinski odbornik. «in napravite jim sami diplome; mi nimamo za to denarja.» — «Bomo pa mi plačali diplome,» razkoračil se je Vehovec in potrkal na žep, v katerem je zavnel denar, katerega pa Vehovec ni sam zaslužil, temveč ga je njegova žena podedovala po svojem stricu, ki pa ni bil tako radodaren, kajti sam je jedel skorjice in za družino je bil varčen. S tem si je toliko prihranil, da sedaj Vehovec, tujec na njegovem domu, lahko obeta stotake za diplome ljudem, ki za občino nimajo nikakih zaslug. — Za Vehovčev predlog so glasovali samo trije odborniki. Slava Šusteršičeva, škofova, dekanova, fajmoštrova in kapelanova se ne opisuje po sejnih zapisnikih občinskega odbora v Vogljah, temveč je izginila. Ne bo častnih diplom, ne bo glasov v prvem razredu, ne bo deputacij, ne bo nič, oh! zares nič ne bo...! Sicer je pa sedaj pri nas igra lahka. Vogljanci naj imenujejo častne občane, namreč take, ki bodo njim po volji; diplome pa plača Vehovec. To bi bila šola za Vehovca!

Plesni venček priredi kranjsko vojsko veteransko društvo v Kranju v nedeljo dne 17. januarja 1904 v prostorih telovadnice «Gorenjskega Sokola». Vstopnina za člane 50 vin., za nečlane 80 vin., z družino 1:60 K. Preplačila se hvaležno sprejemajo za bolniško blagajno. Začetek ob 8. uri zvečer. Sodeluje meščanska godba v Kranju. K mnogobrojnemu obisku uljudno vabi odbor.

Tržiški Sokol napravi prvo predpustno veselico v soboto dne 30. t. m. v prostorih «Slov. bralnega društva v Tržiču». Spored: I. «Moja zvezda», veseloigra v erem dejanju. — II. Telovadba na bradlji in proste vaje, katere izvajajo telovadci tržiškega «Sokola» v prostorih gostilne Bastelnove. III. Prosta zabava in ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina članom 20 vin., nečlanom 40 vin. Za orodje se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Občnizbor kmetijske podružnice za Lancovo, Radovljico in Predtrg se bo vršil dne 17. t. m. ob štirih popoldne v gostilni gospoda Ferd. Mihla (Hirschman) Predtrgom z naslednjim dnevnim redom. Poročilo predsednika, blagajnika in tajnika; volitev predsednika, blagajnika in tajnika; volitev štirih odbornikov; razni predlogi. Ob šestih zvečer bo veselica s plesom in šaljivo pošto. Svirala bo radovljiška godba na lok. Vstopnina nečlanom 30 vinarjev. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Odbor.

Napredek v Radovljici. Prejeli smo nastopni popravek: «Slavno uredništvo časnika «Gorenjec» v Kranju. Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem «Napredek v Radovljici» v 1. številki dne 2. januarja 1904 Vašega lista «Gorenjec», da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da je bil nek bolehav Fister klerikalni protežiranec brez vsake prednosti v znanju imenovan za slugo vkljub temu, da je prosilo za isto službo več Radovljičanov, ki so v vseh ozirih mnogo zmožnejši in spodobnejši, kakor Fister, baje le zaradi tega, ker je radovljiški dekan želel in velel svojim pristašem, da si izberejo njega za slugo; res je pa, da radovljiški dekan nikomur ni rekel in ni

velel svojim pristašem, da si izberejo njega za slugo. Radovljica, dne 8. januarja 1904. Janez Novak, dekan.» — Ni nam treba še posebej povdarjati, da je «Gorenjec» poročal resnično o vsej zadevi, a radovljiški dekan mora popravljati že iz navade. In če bi se tehan Novak preselil v večnost (česar mu pa nikakor ne želimo) in bi mi o tem poročali, prav gotovo bi nam iz nebes — kjer ima kot tehan vsakako že rezerviran kak boljši sedež — poslal, sklicuje se na § 19. tisk. zak. tak-le popravek: «Ni res, da sem umrl, res pa je, da sem še živ.» Res ne vemo, čemu g. Novak taji svoje zasluge pri imenovanju hranilničnega sluga, ko v Radovljici vendar nihče ne verjame, da bi bil res kdo črne barve še močnejši in mogočnejši pri radovljiški hranilnici, kakor dekan, da bi bil brez slednjega pomoči zedinil v tako lepo klerikalno harmonijo hranilnične zastopnike pri volitvi. Sicer bi bilo pa res pametnejše in boljše, ako bi se dekan ne vtikal v občinske in hranilnične zadeve in bi raje že enkrat spravil v red razvaline in razkopnine na pokopališču! Ali, ker kmetje nočejo več zastonj delati tlake, ker se od pustlega zidu ne bo moglo pobirati najemnine in ker se za taka dela ne delé križci, seveda, potem se ta stvar še lahko zavleče. — Zanimivo pri tej zadevi je še to, da je prejšnji teden vohunil in poizvedoval po imenu našega radovljiškega poročevalca nek človek, ki je enkrat liberalec, enkrat socialni demokrat in sedaj se je začel celo postavljati v službo najčrnejših klerikalcev! Za take značaje pa imamo vedno pripravljeno veliko kadilnico, ki je napolnjena z jako različnimi tvarinami, in če bomo enkrat izzvani, da jo bomo dvignili, kadili bomo brezobzirno, da bo še huje smrdelo kakor takrat, ko so kadili uzor-nega moža — socialni demokratje in klerikalci!

Poprava ceste. Državna cesta, ki pelje iz Ljubljane skozi Šiško na Gorenjsko se sedaj popravlja, in sicer med progo od južne železnice do velikega, tik Koslerjeve pivovarne ležečega travnika. Pred vhomom v omenjeno pivovarno se gradi nasproti ležečemu vrtu kanal za odvajanje vode. Na celi tej progi so se odstranili mejniki, katere so predstavili proti Šiški ali pa drugam. Cestni jarki na obeh straneh so se zasuli. — S to popravo bo okolica te gorenjske ceste mnogo pridobila na lepoti in tako se bo odpomoglo tudi čestokrat vsled tega ponavljajočim se nezgodam.

«Učiteljski Tovariš» piše: Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je zborovalo dne 3. m. m. na Primskovem pri Kranju. Druga točka dnevnega reda je bila «Razgovor o izboljšanju učiteljskih plač». Zborovalci so sklenili pet resolucij. Seveda je padla marsikaka trpka, a resnična beseda o kranjskih klerikalcih, osobito o njih vodju dr. Šusteršiču in konzumarju Jakliču, ki so nam snedli z obstrukcijo izboljšanje plač. Tega zborovanja se je udeležila tudi tamošnja klerikalna učiteljica in Slomškarica A. P. Že med poročevalčevim govorom se je ujedala, še bolj pa pozneje pri posameznih govornikih. Že takrat je vladalo obče mnenje, da je prišla le vohunit, vendar tega, kar je storila pozneje, ni nihče pričakoval. Ne le, da je nesla še vse gorko dekanu Koblarju na nos, je še povrh govorila neresnico, trdeč, da se je uganjala politika, dasi dobro ve, da je glasom društvenih pravil § 1. lit. b) namen društvu potezanje za blaginjo učiteljstva. Da bo mera polna, je iztikal drugi dan med pokom veronauka kranjski kapelan Vojteh Hybásek, ki je obenem ondodni katehet, po katedru, ki ga je pustil voditelj g. Luznar odprtega, misleč, da ima opraviti s poštenjakom, ter res našel neki koncept o utemeljevanju sprejetih resolucij. Na podlagi učiteljičnega poročila in tega koncepta, ki ga je pri utemeljevanju govornik le deloma uporabil, je skovala lepa, bogaboječa, s krščanskim duhom in ljubeznijo do bližnjega prešinjena družba ovadbo na deželni šolski svet in, kakor čujemo, je taisti že storil nekaj korakov. Tako daleč smo torej prišli! Ko se potezamo za izboljšanje plač vsega kranjskega učiteljstva, bodisi liberallec ali klerikalec, nas zagrizena Slomškarica, dasiravno bi tudi ona uživala sad našega truda, nesramno denuncira! Prav je rekel pri tem zborovanju navzoči «Zavezin» predsednik g. Jelenc: «Tistega učitelja in tisto učiteljico, ki se od zdaj naprej še zavzema za

ljudi, ki so nam krvavo zasluženi boljši kosček kruha ukradli izpred ust, ne smatram več za svojega tovariša ali za svojo tovarišico in če bi bil moj lastni brat ali moja lastna sestra.» Mi se dostavljamo: Efiati in denuncijanti, roke proč od naših društev!

Iz Škofje Loke se nam piše: Dvanajsti redni občni zbor «Slovenskega bralnega društva» v Škofji Loki se je vršil v nedeljo zvečer v društveni bralni sobi. V minulem društvenem letu je štelo društvo 24 domačih in 4 zunanje člane. — skupaj torej 28 članov. Kaj je vzrok, da število članov rapidno pada?! Ob takem številu članov tudi društvene razmere ne morejo biti posebno ugodne, zato je društvo priredilo v minulem letu samo dve večji veselici. Blagajnikovemu poročilu povzamemo, da je imelo društvo dohodkov 313·20 K, troškov 145·10 K, torej je čistega preostanka 159·10 K. Društvo je bilo naročeno na 14 časopisov. Pregledovalcem računov so bili izvoljeni gg. Jožef Hafner, Jožef Kalan in Anton Marguš. Volitev odbora se je vršila z vzklikom, in so bili izvoljeni gg.: predsednikom Jurij Grohar, podpredsednikom J. Debeljak, tajnikom Francišek Sušnik, blagajnikom in knjižničarjem Francišek Primožič, odbornikom Josip Svetlič; namestnikom sta izvoljena gg. Jožef Hafner in Anton Marguč. Ko je bilo stavljenih še nekaj samostalnih predlogov, zaključil je predsednik Jurij Grohar zborovanje.

Vesela vest s Koroške Bele. Dne 9. t. m. se je vršila v tej občini občinska volitev. V vseh treh razredih so bili sijajno izvoljeni pristaši narodno-napredne stranke, Ondotni župnik Košir se je trudil na vso moč, da bi prodrl s svojimi kimovci, pa je imel smolo. Ziveli zavedni volilci!

Pritožbo na najvišje sodišče so vložile prikrajsane stranke glede krivične zemljiške cenitve za novo železniško progo Jesenice-Gorica.

Rateško veteransko društvo priredi plesno veselico v nedeljo, dne 17. januarja 1904 v prostorih g. Jalena v Ratečah. Začetek ob 6. uri popoldne. Vstopnina za neude 1 K.

Narodna čitalnica v Kamniku priredi s prijaznim sodelovanjem pianista gospoda Josipa Prohazke, profesorja «Glasbene Matice» v Ljubljani, g. Ivana Špaleka (gosli) ter mešanega in ženskega zbora v nedeljo dne 17. januarja t. l. v društveni dvorani koncert. Dirigent g. Emil Adamič. Po koncertu ples, pri katerem svira mestna godba. Začetek točno ob polosmih zvečer.

Nevarna konkurenca. V Škofji Loki je več naročnikov naročenih na humoristični list «Fliegende Blätter». Nekaterniki nameravajo menda za sedaj opustiti «Fliegende Blätter», ker je «Slovenec» itak otvoril rubriko «Loških novic». Omenjena rubrika obeta postati v doglednem času vir neusahljivega izvirnno-domačega-pristnega-loškega-klerikalnega humorja.

Z Jesenic. Rokodelci z Jesenic in Save prirede plesni venček v gostilni pri Višnarju v soboto, dne 23. januarja 1904. Vstopnina 60 vin., ženske proste. Čisti dohodek je namenjen podružnici sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. — Gasilno društvo na Jesenicah priredi dne 24. januarja t. l. v prostorih restavracije «pri kolodvoru» svoj plesni venček. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo in popravo gasilnega orodja, se preplačila in radovoljni zneski hvaležno sprejemajo.

Z Bleda. Tukajšnje gasilno društvo priredi tombolo v nedeljo, dne 17. januarja 1904 v gostilni «pri Šlosarju» v Zagorinah. Začetek ob 7. uri zvečer. Dobitke hvaležno sprejemata gostilničar Jos. Ažman in načelnik J. Rus. — Naša kmetijska podružnica napravi tombolo v nedeljo, dne 31. januarja t. l. v gostilni «pri Kapsu» v Gradu. Začetek ob 7. uri zvečer. Dobitke hvaležno sprejema načelnik Anton Ropret.

Prodajo «Gorenjca» je prevzel na Bohinjski Bistrici g. Mijo Grobotek.

Škofjeloška mlekarina se je oddala v najem za dobo petnajstih let počenši s 1. februarjem t. l. g. Milanu Juvančiču, posestniku v Trstu. Juvančič prevzame vso mlekarstvo stavbo z vrtom vred v najem. Plačeval bo odboru 10 1/4 vinarja za liter mleka. 10 vin. dobi zadružnik, 1/4 vin. odpade odboru. Zadruga bo dobivala do 1000 litrov mleka na dan.

Osebnosti. Poštnim ekspedijentom v Trziču je začasno imenovan orožniški postajevodja g. Franc Puc. — Poštarici gđe. Doroteja Kloboves v Gorenji vasi in Uršula Bonač v Kranjski gori sta pomaknjeni v višji plačilni razred. — Doktorjem prava je bil promoviran na graškem vseučilišču g. Ernest Mally iz Kranja.

«V Sahari.» Pod tem naslovom se bode vršila letošnja II. maskerada «Gorenjskega Sokola». Da pa dobi maskerada nekaj celoten naslovu primeren značaj, je treba, da se udeleženci poslužijo mask, katere se gibljejo v tem okviru. Na željo p. n. slavnega občinstva navajamo tu nekaj naslovu primernih mask, da zve, kaj je videti in kaj da živi ter se giblje v puščavi. Arabci, Beduini, Egipčani, Turki, zamorci s svojimi ženami in tabori; odaliske, vedeževalke, drviši, vodniki karavan, priganjači velblodov, lovci na roparske živali; v karavanah združeno pa najdemo vsa plemena sveta. Tudi živali: tigrov, levov, hijen, šakalov, velblodov, slonov, opic raznih pasem, kač, gasčeric, med katere pripadajo raznovrstni zmaji, kameleoni itd., ne primanjkuje tam. Vitke palme, katere obletavajo pestrokrili metulji in metuljčki, katere lahko lovi kak imeniten raziskovalec narave, bodo gotovo tudi na mestu. Toliko za danes, v prihodnjem listu pa prinesemo od prijateljev lista nasvetovane maske ter jih prosimo, da nam pomorejo in razmišljajo, kaj in kako bi bilo boljše.

Utekla je nekemu posestniku nizka, dobro rejena, krog 9 let stara kobila, ki sliši na ime «cipa». Gospodar jo je privezal minulo sredo zvečer zadaj na voz v St. Valburgi po domače «pri Jožku». Imela je na sebi konjsko opravo. Ker se dosedaj še ni našla, se dotičnik, kdor jo je videl ali slišal o njej, prosi, da se potruži proti primerni nagradi to javiti uredništvu «Gorenjca».

Znani Pravhar, «mladenič» iz Vokla, je bil te dni obsojen na sedem mesecev ječe, ker je zadujč napadel in vkral posestnika Fr. K. iz Šenčurja.

Bralno in pevsko društvo «Ratitovec» v Selcih je imelo na novega leta dan svoj občni zbor. Odhor je ostal isti pod predsedstvom g. Franca Tavčarja. Blagajnikom je izvoljen gosp. Peter Šmid namesto odstopivšega g. Frana Šmida, kateremu se je izrekla presrečna zahvala za njegovo požrtvovalno delo. Bralno in pevsko društvo vrlo napreduje v vsakem oziru. Svojo življensko moč je pokazalo dne 8. septembra mirulega leta ob 25 letnici obstanka. Na Štefanov dan je priredilo društvo «Štefanov večer», ki se je obnesel nenavadno dobro. Pri obilni udeležbi je pel društveni mešani in moški zbor lepe slovenske pesmi. Tombola je donesla lepe dohodke, šaljiva pošta in metanje koriandoli pa mnogo zabave.

O predoru skozi Karavanke. Minuli torek so na koroški strani dognali z vrtanjem do 3000 metrov. Za tretji kilometer so rabili od 26. junija 1903. Po sedanjem stanju bo treba prevrtati od 7970 metrov še 2940 metrov. Če bodo z vrtanjem tako napredovali, kakor dosedaj, tedaj ga utegnejo prebiti koncem januarja 1905, kakor je bilo prvotno obločeno.

Gasilno društvo v Stari Loki priredi v nedeljo 31. januarja 1904 plesni venček v prostorih gospe Marije Jelovčan. Pri plesu bode sviral oddelek ljubljanske društvene godbe. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 krono, za uniformirane gasilce 50 vin. Gospe in gospice vstopnine proste.

Izpred sodišča. France Janežič, kajzar iz Zgornje Bele, je Marijani Rehperger dne 13. oktobra m. l. zagrozil z nožem v roki, da jo takoj zakolje, če mu ne prinese nazaj denarja, katerega je bila po naročilu njegove žene Neže vzela iz njegovega stanovanja o priliki, ko jo je mož pretepal. Ta denar je bil njena last. Vrhulega je še Matevžu Valjavcu iz hudobije posekal štiri orehe in mu tako napravil za 40 kron škode. Obsojen je bil na pet mesecev težke ječe. — Jurij Zavrl, mlinarski pomočnik v Srednjem Bitnju, je dne 18. oktobra m. l. v gostilni na Gašteju z odprtim nožem mahal okrog sebe in, ko se mu je bližal Janez Kalan, ga vrezal v oba palca. Navzoči gostje so bili primorani ga potisniti iz gostilne. Črez deset minut pozneje je zapustil Janez Kalan, posestnikov sin, omenjeno gostilno in komaj je stopil na prag, že ga je sunil Zavrl z nožem v desni komolec.

Zavr! se je na to pobotal s Kalanom, ki je pred sodiščem zaslišan izpovedel, da ne ve, kdo mu je prizadel poškodbe. Sodišče je obsodilo Zavr!a na pet mesecev težke ječe, Kalana pa zaradi lažnive izpovedbe na 2 meseca ječe.

Križem sveta.

V Idriji so ustanovili podružnico «Slovenskega planskega društva».

V Zagrebu se že dva dni neprenehoma vrše demonstracije. Mnogo razburjenja je povzročila vest, da je prišel ogrski poslanec Ugron sem. Ponoči so bila razbita vsa okna na kolodvoru. — Veliko pozornost vzbuja od dr. F. Potočnjaka priobčena izjava o njegovi sodni obravnavi, ki se je pričela danes. Dr. Franjo Potočnjak je svoječasnó v brošuri pod naslovom «Prosti lopov na banski stolici» dokazal, da grof Khuen Hedervary ni od madjarskih sodišč prejel nikakega zadoščanja, ko je tožil radi psovke «Navadni goljuf» svojega najemnika Eksela radi razzaljenja časti. To postopanje Khuenovo je dr. Potočnjak uničevalno obsodil v svoji brošuri in je bil zato postavljen pod obtožbo. Dr. Potočnjak zdaj izjavlja, da je rokopis brošure, na katero se naslanja obtožba, ponarejen. Rokopis je le prepis pisma, ki ga je dr. Potočnjak pridejal svoji pritožbi na cesarja. Ta prepis mu je bil ukraden, in sicer, kakor dr. Potočnjak pravi, najbrže od policije, ko se je vrsila pri njem hišna preiskava.

Cela družina znorela. V Berlinu so odvedli v blaznico celo družino, obstoječo iz dveh bratov uradnikov, sestre in dekle. Vsi štirje so istočasno znoreli.

Najdražja znamka. Na javni dražbi v Londonu je kupil princ Valeški redko dvakrajcarsko znamko «Mauritius» za 1450 funtov šterlingov.

Ne v Ameriko! Ministrstvo za notranje posle je razposlalo na vse deželne vlade to-le svarilo: V Ameriki so mnoga industrijska podjetja ustavila delo. Zato imajo industrijski delavci jako nizke plače in mnogi so odpuščeni. Te razmere utegnejo trajati celo leto. Mnogi izseljenci so prisiljeni, da se vračajo v domovino. Vsled tega pa imajo vsi parniki že za mesece naprej oddane svoje prostore za potnike, ki morajo torej čakati. O 1. oktobra do 10. novembra se je preko Novega Jorka vrnilo v Evropo 27.000 izseljencev, prejšnje leto v istem času le 13.000. Največ se vrača Italijanov, Poljakov, Slovakov, Hrvatov in Ogrov.

Potrpežljivi mož. V Sesvetah pri Zagrebu je imel Franjo Rade gostilno, ki jo je upravljala njegova žena. V krčmo je zahajal tudi Slovenec Miha Šneler, doma nekje na Dolenjskem. Kmalu sta se oba zaljubila v gostilničarko. Ker je pa bil tudi Šneler oženjen, dogovorila sta se ter pobegnili v Ameriko. Mož je prodal gostilno ter šel iskat nezvesto ženo. Iskal jo je po New-Jorku in Pittsburgu, dokler je ni našel pri njenem zapeljivcu v Clevelandu. Oba sta že mislila, da ju prevarjeni mož ubije, toda ta se ni hotel prenačiti, temveč se je pomiril z ženo in njenim zapeljivcem. Kmalu nato je prišla tudi Šnelerjeva žena z otroci za nezvestim možem, pa tudi ta mu je odpustila. Vsi štirje so se kot dobri prijatelji napotili v mihiganske bakrene rudnike, kjer sta moža dobila delo. In živeli so patrijalhalično. Toda v Radejevi ženi se je kmalu zopet vzbudila stara pregrešna ljubezen do Šnelerja, in nekega dne sta zopet pobegnili. Sedaj pa mož ni hotel več iskati svoje nezveste žene, niti je ni zahteval nazaj, pač pa je vložil pri sodišču zoper zapeljiveca tožbo za 5000 dolarjev odškodnine.

Velikanski pogreb so priredili v Čikagi žrtvam znane gledališke nesreče. Pokopali so istočasno vseh 587 ponesrečenih. Skoro celo mesto se je udeležilo pogreba. Nad polovico mrtvecev so pokopali v skupne grobove. V enem samem grobu je pokopanih 34 učiteljic.

Cekini na njivi. Neki kmet v Montromble na Francoskem je kupil pred kratkim njivo. Sredi njive je stala stara hruska. Ko je kmet podrl taisto in izruval korenine, našel je pod koreninami lonec cekinov s podobo kralja Louisa XIV. Cekini imajo vrednost 25.000 frankov. Polovico tega dobi najditelj, polovico pa država.

Kmetški upori. V ogrski pokrajini Talpas se puntajo kmetje ter razdirajo brzojavne zveze. Iz Budimpešte sta tja odšli dve stotniji vojakov.

Četvorčki so se rodili v Dubruči pri Krajevem gradcu vinskemu trgovcu Kruzaku. Vsi štirje otroci so zdravi.

Vojaška zver. Nedavno tega, kar se je zgodil v vojašnici 6. lovskega bataljona v Pragi naslednji krvavi prizor: Rekrut Valter, kataremu sta manjkala dva prsta desne roke, bi bil moral naglo snemati in nasajati bajonet na puško. Ker tega ni mogel dovolj hitro storiti s svojo pohabljeno roko, iztrgal mu je četovodja Dufek bajonet in mu ga zasadil v trebuh, da je rekrut kmalu umrl. Dufek se je izgovarjal, da se mu je pripetila nesreča, a izgovor mu ni pomagal, kajti vojno sodišče ga je obsodilo v dveletno ječo.

Tedenski sejem v Kranju dne 11. t. m.

Prignalo se je 221 glav goveje živine, 2 telet, 50 prašičev, — ovac, — koz, 4 buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.—, ovsa K 6·25, rži K 6·50, ajde K 7·50, ječmena K 6.—, fižol ribničan K 10.—, koks K 11.—, mandalon K 9.—.

Loterijska srečka dne 9. januarja t. l.

Trst: 76 66 74 12 16

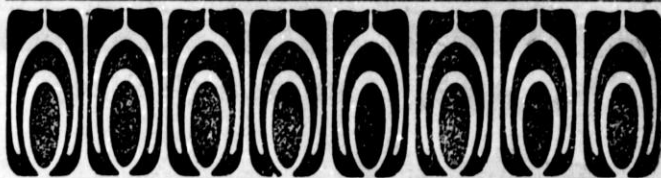
Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki gospod M. Žigon, trafika na glavnem trgu;

Radovljici gospod Oton Homann, glavna trafika;

Bohinjski Bistrici gospod M. Grobotek, trgovec.

Naznanilo.

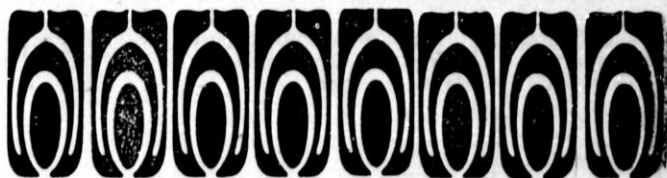
Okrajni zastop daje na znanje, da se je pričelo vplačevanje zavarovalnine za

c. kr. priv. vzajemno zavarovalnico proti ognju v Gradcu.

Pretečeno leto so prejeli brez odbitka odškodnino: 12—1

Mestna občina Kranj . . .	K 105.—
Franc Strupi, Čirče . . .	„ 2300.—
Janez Kodran, Čirče . . .	„ 1000.—
Marijana Šolar, Tabor . . .	„ 2480.—
Luka Pogačnik, Tabor . . .	„ 1240.—
Marijana Perne, Tabor . . .	„ 1280.—
Marija Verdir, Tabor . . .	„ 1000.—
Andrej Zaplotnik, Tabor . . .	„ 800.—
Marjeta Pogačnik, Tabor . . .	„ 800.—
Andrej Rozman, Tabor . . .	„ 800.—

Zastopnik: Ferd. Hlebš.

Prodajo se

popolne izdaje: Goetheja, Schillerja in Lessinga, skupaj 63 snopičev v 32. zvezkih. Vsi zvezki so broširani in skoro novi. Skupna cena 18 kron.

Naslov pove uredništvo «Gorenjca».

8-2

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtičnega laboratorija, ki se izdelavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 stekleca 20 vin.

Piccolijevo železnato vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1-30.

Zunanja naročila po poštmem povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

II. 199-14

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na perena in posteljno opravo, saloge pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podoba otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 94-38

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštine prosto.

Razpošiljanje točno.

H. Suttner, urar

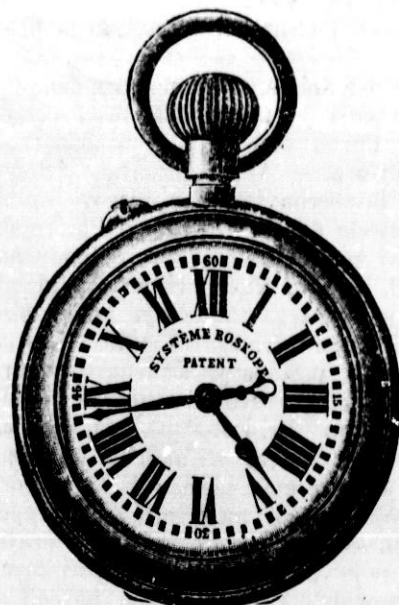
v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo

ur,
zlatnine
in
srebrnine
po
najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in poštine prosto.

Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3'75, najfinejša znamka, gl. d. 6'50. 140-30

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

v Ljubljani.

Večkrat premišljano!

115-34

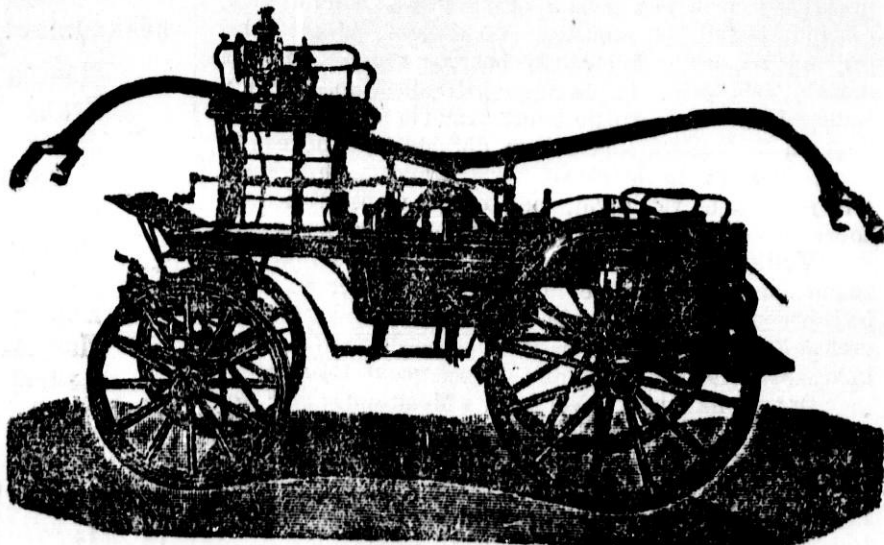
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop ulica 9
priporoča 15-52

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti smrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naznanjam

da so pri meni na novo izšle **dvoje mašne bukvice** Matere božje: «Slava Marije» in «Marija, naše veselje» s silno lepimi molitvami in debelim tiskom in se dobe različno vezane. Cene so od 40 kr. do 2 gid. Dalje se dobi **«Proračun s funtov na kilograme»**. Priporočam se tudi za vezanje knjig. Postregel bodem vsakemu z dobrim delom in nižjimi cenami kakor vsak drugi. Kupujem tudi vsakovrstne stare knjige.

222-8

Pavel Bizjak v Kranju št. 118
zraven velikega vodnjaka.

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati
v **Špitalski ulici št. 5**

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**, broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti, modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot, peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorcji na zahtevo poštnine prosto.

110 84

R. Miklauc.

Mestna hranilnica

v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po **4 odstotke**

brez odbitka rentnega davka

9-2 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3.170.810-18. Stanje hipoteknih posojil K 1.962.039-44.

„Škrat.“

Jedini slovenski humoristično - satirični
tednik, ki prinaša izključno
originalne slike.

11-1

Izhaja v Trstu vsako soboto. Naročnina
za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne
številke se prodajajo po 10 vin. Zahtevajte
brezplačne številke na ogled!

Zahtevajte „Gorenjca“

po

gostilnah in kavarnah!

Največje priznanje London 1903 „Grand Prix“

198-8

je dobil

Kranjski redilni prašek za prašiče.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja redilno in varstveno sredstvo se pomeša med krmo pa tudi že pujskom. 1 zavitek za 50 vin. zadostuje za tedne. Naprodaj pri trgovcih; po pošti 5 zavitkov iz glavne zaloge

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Zahvalna pisma, tudi uradne poverjena prihajajo vsaki dan.
Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katere ima znamke za 4 filerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edentisočdevetstoena.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko veliko požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosím z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip English
železniški nadziralj.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144-39

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

11-52

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predjme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Narocajte si prezanimivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomenljive, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izboren stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrušen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku

10-1

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

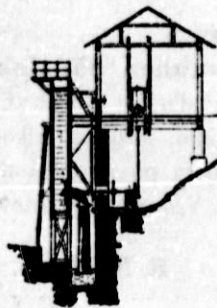
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpna križe, štedilnike i. t. d. 125-38

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

117-38

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

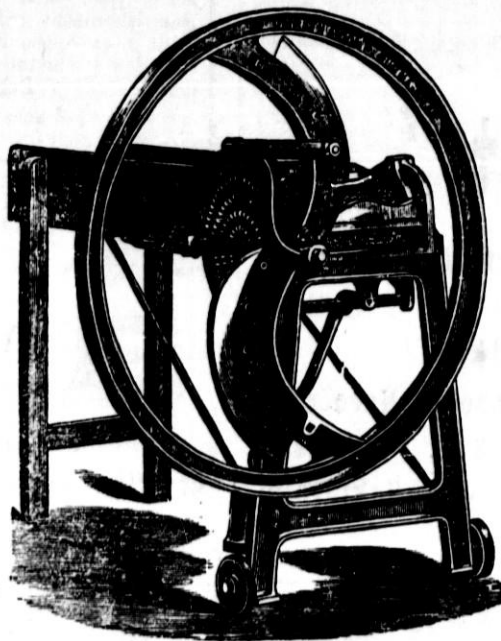
Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

62-44

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, vile, železne brane, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, plahnt za vozove, železnih peči,

Roman-in Portland-cement, traaverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petinrtsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.